

קסטן שנוטל אחת ומניח אחת שמותרת אמו לדדותו לרש"י דעיימיה הסוברים דקטן כזה נחשב נושא את עצמו דאפילו אי נמי מגביהה לו פטורה בשבת דף קכ"ח ע"ב, לע"ד לכאורה הוא דוקא בקטן שזהו הליכתו שהרי הוא הליכת כל אדם אבל מצד יראתו ואולי גם מצד קטנות אבריו וחולשת גופו אינו יכול לעמוד על רגלו האחת עד שיניח רגל המגביהה ולהגביה רגלו המנוחת שמחמת זה הולכין וצריך לאמו שתאחזנו ולא יירא ליפול שלכן מגביה ומניח מגביה ומניח והולך ככל תיגוקות, ושייך להחשיבו כמהלך ולא ככפות, שלכן סברי דהוא כגדול כבר שנושא א"ע, אבל אדם גדול שהלכו הוא רק בסיוע קביים הרי אף אם עי"ן יגביה האחת ויניח האחת הרי אין זה כדרך הלכו שהיה צריך להיות לאדם כזה ובא זה מכח כבדו שאין לו כח להקל עצמו, שלכן אפשר שאין לו דין נושא את עצמו. וגם עצם הסיוע ע"י הקביים לא הכל שוין דאם הוא יכול בכח עצמו של הרגלים להגביה ולהניח יש לו הדמיון אי לאו החלוק שכתבת, אבל יש שאין ברגליו כח להגביהם אלא ע"י שמגביה גופו ניתק הרגל ממקומו למקום שהעמיד הקביים שזה אין לו שום דמיון גם בלא החלוק שכתבתי.

אבל תלוי זה בהטעמים שפסור בנושא את החי שבארתי בספרי אגרות משה יו"ד ח"א סימן ב', דאם הוא מחמת שליכא חשיבות מלאכה על הוצאה אלא כשלא היה אפשר לבא לכאן ממקום שהיה בלא מעשה האדם הנושא והביאו לכאן, ואדם כיון שיכול לבא בעצמו אין לזה חשיבות מלאכה אף שאדם נשאו, ואין פירוש נושא את עצמו בשעה שנשאו האדם שזה אינו טעם לפסור, אלא על עצם העתקה ממקום למקום הוא נושא את עצמו, שייך זה גם על חולה זה שאינו יכול לילך בעצמו כיון שעכ"פ ע"י קביים יכול לבא בקושי ואף בזמן גדול לומר שאין לזה חשיבות מלאכה, ואם הוא מחמת שמיקל את עצמו ואין לו הכבדות ממשא שיש לו בעצם לפי המשקל והנפח שלו, שלא היה זה כעין זה במשא שבמשכן, דכן בארתי שם שצריך לומר לרש"י דלעיל ותוס' צ"ד ד"ה אבל, סובר רש"י דקטן שנוטל אחת ומניח אחת הוא גם מיקל עצמו, שחולה ברגליו שאינו יכול לילך אלא כהא דנוטל אחת ומניח אחת אפשר אינו מיקל דאדרבה מכביד עצמו, ויש להחמיר כיון שהוא שיטת רש"י ותוס' והרשב"א וריטב"א, אף שלבעה"מ ר"ס נוטל שלדידה צריך לומר כטעם הראשון היה מקום להקל דנימא דרק בתינוק פליג שעכ"פ לא יבא בעצמו משא"כ גדול אף שהלכו היה רק ע"י קביים שייך שיבא בעצמו.

ומסתבר לע"ד דחולה (יומא ס"ו) שחייבין עליו הוא

הרבה מס' ריבוא ברחובות שדאי בה"ב מ"ל על י"ב מ"ל יש ג"כ יותר מס' ריבוא, ולהשוות בריבוע הוא בהכנסת מקצת „מנהעטן" שנכנס שם ה„איסט סייד" שהוא גם „וואל סטריט" ו„סיטי האל" והסביבה שהוא עוד איזה מיליאנים, אבל כיון שמופסק בהנהר אין לצרף זה לברוקלין ולכן נחשב כמעט כל ברוקלין שג"כ איכא הרבה יותר מס' ריבוא וא"כ הוא רח"ר דאורייתא דדאי אין לתקן עירובין מדינא. והנני יודים מוקירם ומכבדם.

משה פיינשטיין

סימן פט

אם למחות ביד המקילים לעשות עירוב במאנהעטן

ג' דחנוכה תשכ"א.

מע"כ ידידי החשוב והנכבד הרב הגאון מוהר"ר אליהו יונג שליט"א.

הנה בדבר מאנהעטן הרי בארתי באריכות בספרי אגרות משה או"ח ח"א בסימן קל"ט כל הצדדים שיש להקל ושיש להחמיר, והמסקנא לע"ד דמאנהעטן ל"ד למה שנהגו להקל בשאר מקומות וא"כ אין בידנו להתיר נגד השיטות שאסרו, וגם ראיה גדולה ממה שבירושלים לא עשו עירוב להתיר ולכן איני רואה דבר שישנה דעתי בזה, אבל הא כבר אמרתי שאין בידנו למחות ביד המקילים וכשיתקנו הרי יהיה מותר לאיזה שיטות, גם הם רבנים גדולים ומי ימחה בהם מכיון שסוברים לפי הכרעתם שיכולין לתקן והם ראויים להוראה. אבל אני בעצמי איני יכול לסייע בזה דאף שיהיה תקון לגבי אלו המטלטלין שם ומוציאין מרה"י לשם שלא כדין ובהתקונים ירויחו שיהיו מותרין לאיזה שיטות, מ"מ הא לעומת זה יהיה קלוקל לגבי אנשים כשרים שרוצים לעשות כהוגן ואינם מטלטלין במאנהעטן שמעתה יטלטלו שהוא שלא כדין להרבה שיטות שבארתי. אבל רבנים הסוברים שיש לתקן רשאים לעשות כמו שהם סוברים כדלעיל.

ידדו,

משה פיינשטיין

סימן צ

הליכת נכה בקביים ובעגלה בשבת ונשיאתו

כ"ח תמוז תשל"ב.

מע"כ ידידי הרב הגאון מוהר"ר אריה ליב גראסנאס שליט"א הראב"ד דב"ד צדק בלאנדאוו.